

Odútelepítés Berettyóújfalu környékén

2015 áprilisában 15db D típusú madárodú került kihelyezésre Berettyóújfalu közelében a Bihari-sík, illetve a volt szovjet katonai reptér környékén. Mindkét helyszínen megtalálhatók ugyanis azok a nagy kiterjedésű rövid fűvű legelők, melyek kiváló táplálkozó helyei lehetnek egyik védeni kívánt madarunknak, a szalakótának (*Coracias garrulus*). Bár a szalakóta fő táplálékai az egyenesszárnyúak, szívesen fogyaszt gyíkokat és különböző rágcsálókat is, melyekből (előzetesen jól felmérve a környezeti adottságokat) biztosan nem lesz hiány az említett területeken.

Amiből viszont hiány van azok a koros fák, melyekbe egyes harkály fajok, (pl. zöld küllő, fekete harkály) a szalakóta számára is megfelelő méretű odúkat tudnának kivájni, vagy amelyekben egyéb természetes módokon odúk képződhetnének. Az elmúlt évtizedek erdészeti gyakorlata

sajnos nem kedvezett, - de nem kedvez ma sem - az idős fák megőrzésének, főleg nem a holtfáknak, pedig a leginkább természetközeli állapot az volna, ha egy erdő egyszerre többféle korú fa csoportosulásából állhatna össze.

Az Alföld nem volt mindig ennyire fátlan terület. Gyökeres változásokat a 150 éves török uralom hozott, ami csak fokozódott a XIX. század idején bekövetkezett

folyószabályozásokkal, amikor már a folyókat kísérő puhafa ligeterdők is megfogyatkoztak és a talajvíz mélyebbre húzódásával a tölgy- kőris- szil ligeterdők száma is megcsappant.

Rengeteg mocsarat csapoltak le, gyepeket törtek fel , míg ezek s az antropogén hatások következtében az egykori erdős-sztyepp végül a napjainkban ismert kultúrtájja változott.

Szerencsére Berettyóújfalu közelében a legelőket sok helyütt határolják erdősávok. Ezek a mesterséges odúk kitételével jó esélyt adhatnak a hazánkban igen ritka szalakóta megtelepedésének is.

A szalakóta Magyarországon fokozottan védett faj, természetvédelmi értéke 500 000 Ft. Hazai létszáma mindössze 1000 párra tehető. A Természetvédelmi Világszövetség (IUCN) vörös listás fajként a potenciálisan veszélyeztetett kategóriába sorolja a szalakótát, ami azt jelenti, hogy közvetlen kihalás veszélye nem fenyegeti ugyan, de megfelelő védelem nélkül a veszélyeztetett kategóriába kerülhet.

Én , Szőke Tamás ,mint a debreceni Agrár Egyetem természetvédelmi mérnök szakának másodéves hallgatója, és mint lelkes madárbarát is néhány segítőtársam közreműködésével egy Káló-parti odútelep létrehozását kezdeményeztem, hogy ezzel , ha csak kis mértékben is, de hozzájárulhassunk e különleges madár megóvásához. A saját kezű odúkészítés ,így első alkalommal -

bár annak látszott- mégsem volt túl egyszerű feladat, sok apróságnak tűnő dologra kell odafigyelni, ha az ember jó munkát akar végezni. Nemcsak segítő kezekre, de néhány gyakorlati tanácsra , és anyagi támogatásra is szükség volt , hogy mindezt meg tudjuk valósítani. Ezért nagy köszönettel tartozom egyrészt a Rónaőrző Természetvédelmi Egyesület számára , akik 13000Ft pénzbeli hozzájárulásukkal fedezték az odúk egy részének alapanyagköltségeit. (Saját zsebből kicsit húzós lett volna a teljes összeg kifizetése.)

Köszönet Dr. Koczka Andrásnak, az MME debreceni vezetőjének is, aki két előre gyártott szakszerűen elkészített D odúval támogatta meg programunkat.

A kihelyezéshez és a helyszínek szakszerű megválasztásához pedig a Bihari-síkot is felügyelő Simay Gábor parkőr nyújtott számunkra nélkülözhetetlen segítséget. Valamint köszönet páromnak is, a műhelymunkában való részvételéért.

Várhatólag április végén, május elején érkeznek meg ezek a színpompás madarak afrikai telelő helyükről hazánkba, és itt mi már készenállva várjuk őket, s reménykedünk, hogy védenceink elsőként fedezik majd fel ezt a nekik szánt lehetőséget, és a nyári megfigyelő körutunkat követően már költségekről , sikeres fiókanevelésről is beszámolhatunk végül.